

Dekadni bilten vodnobilančnega stanja v Sloveniji pred 1. aprilom 2010

Vegetacijsko obdobje na splošno imenujemo čas od 1. aprila do 30. septembra, čeprav se rast in razvoj nekaterih rastlin začneta kasneje ali končata že pred koncem septembra. V tem obdobju na Oddelku za agrometeorologijo natančneje spremljamo vodno bilanco kmetijskih tal. Na naši spletni strani si lahko vsako dekada ogledate Dekadni bilten, ki poroča o stanju rastlin in tal. Pri tem si pomagamo z meritvami vode v tleh, izračuni potencialne evapotranspiracije in z modeliranjem vode v tleh za različne rastline in tla.

OBVESTILO

V obdobju mirovanja rastlin je bilo največ vode v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem in Primorskem. Ponekod je snežna odeja vztrajala do sredine marca. Fenološki razvoj je blizu 10 dni kasnejši od povprečja, na Obali celo do 3 tedne. Posevki so v dobri rastni kondiciji. Setev jarih žit kasni. Zaloge vode v tleh so zadovoljive v večjem delu Slovenije, le v Prekmurju in na Štajerskem se v globini 10 cm že kaže slabša oskrba z vodo.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V prvih dveh dekadah marca je bilo zelo suho. Največ padavin je dobila JV Slovenija, a še to le do 40 mm. V začetku tretje dekade je deževalo na Primorskem, zadnja dva dni po celi Sloveniji. V letošnjem letu je zaenkrat le na Štajerskem precej manjša kumulativna količina padavin od dolgoletnega povprečja. Precej nadpovprečna pa je bila do sedaj namočenost Obale, osrednje Slovenije in Dolenjske. Povprečne dnevne temperature zraka so bile v prvi polovici marca od 2 do 6 °C nižje od dolgoletnega povprečja. Nato se je ogrelo, tako da so v drugi polovici meseca temperature enako odstopale v pozitivno stran.

STANJE RASTLIN

V drugi polovici februarja sta v večjem delu države zacvetela leska in mali zvonček. Le na območjih, kjer je snežna odeja vztrajala vso prvo polovico marca, smo cvetove prvih pomladanskih rastlin lahko opazili šele v drugi polovici marca. Fenološki razvoj je 7 do 10 dni kasnejši od povprečja. Na Obali je na začetku druge dekade marca cvetel mandelj vsaj 3 tedne kasneje kot običajno. Tudi na Vipavskem in Goriškem je mandelj cvetel vsaj 10 dni kasneje kot povprečno. Trenutno je v fazi mladih plodičev. Sredi prejšnjega tedna so zacvetele marelice, tudi te 7 do 10 dni kasneje kot povprečno. Na Goriškem že odcvetajo, v Vipavski dolini pa so v polnem cvetenju. Prve odprte cvetove opazimo tudi pri zgodnjih sortah breskev in pri nektarinah, na splošno so breskve v različnih fazah odpiranja cvetnih brstov, od faze rdečega vrha brsta do faze balončka pri zgodnjih sortah.

Ozimna žita so si opomogla od mirovanja in dolgotrajne snežne odeje. O hujših pojavih snežne plesni zaenkrat ne poročajo. Ozimna žita so se pričela razraščati oziroma s to fazo nadaljujejo. Poteka dognojevanje posevkov. Intenzivno zelena barva kaže, da so posevki v dobri rastni kondiciji. Za setev jarih žit se primeren čas vse bolj oži zaradi neprimernih vremenskih pogojev v prvi polovici marca in premokrih tal za pripravo zemlje. Prekasna setev jarih žit pomeni precejšnje tveganje za pridelek.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Izhlapovanje v marcu še ni visoko. Dnevne vrednosti so se sicer dvignile nad 2 mm, izjemoma čez 3 ali celo 4 mm. Tedenske vrednosti tako dosegajo do 15 mm. Dnevne, tedenske in vegetacijske vrednosti lahko sproti spremljate na naši internetni strani:

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/agromet/recent/wb/>

V obdobju mirovanja rastlin (od 1. oktobra do 31. marca) je vodna bilanca (padavine – etp) na Štajerskem in v Prekmurju zanašala le malenkost čez 100 mm, na Dolenjskem med 300 in 400 mm, v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem in Primorskem pa od 400 do 600 mm.

VODA V TLEH

Za rastline je lahko stresen že sam vstop v vegetacijsko obdobje, saj velikokrat primanjkuje vode v tleh pred začetkom aprila. Letos temu ni tako. Imeli smo obilno snežno odejo, ob koncu februarja in začetku marca pa tudi kar nekaj padavin. Gola tla so se začela intenzivneje sušiti zaradi izredno močnega vetra ob koncu prve dekade marca, druga dekada marca je bila brez dežja. Malo pred koncem meseca je dež popravil stanje na Primorskem, vode v tleh je dovolj za nemoten začetek rasti. Bolj suho je v Prekmurju in na Štajerskem, kjer se v globini 10 cm že kaže slabša oskrba z vodo.